ЗВІТ
про виконання заходу щодо залучення осіб з обмеженнями повсякденного функціонування як спікерів до викладання навчальних дисциплін з питань інклюзії (2026 рік)

У 2026 році заклади вищої освіти самостійно ініціювали та забезпечували залучення людей з інвалідністю, ветеранів війни та представників громадських об'єднань осіб з інвалідністю до освітнього процесу, зокрема для проведення занять зі здобувачами вищої освіти. Така діяльність здійснювалася без необхідності отримання окремого рекомендаційного листа чи погодження Міністерства освіти і науки України та ґрунтувалася на принципах автономії й академічної свободи закладів вищої освіти, визначених Законом України «Про вищу освіту».

Ініціаторами відповідних заходів виступали кафедри, центри підтримки студентів, ради безбар'єрності закладів вищої освіти, а також органи місцевого самоврядування. Залучення відбувалося переважно у форматі гостьових лекцій, тематичних зустрічей, практичних занять і тренінгів, зокрема в межах Національного тижня безбар'єрності (25–31 травня 2026 року).

Така практика сприяє безпосередній взаємодії здобувачів освіти з людьми, які мають відповідний життєвий, професійний та громадський досвід, формуванню культури поваги до людської гідності, подоланню стереотипів і розвитку недискримінаційного освітнього середовища.

ЗВО / установа	Дата	Спікери	Формат і зміст	Джерело
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського	жовтень 2026 (Міжнародний день білої тростини)	Амбасадори безбар'єрності: ветеран Артем Бондарєв, який втратив зір через поранення, та Анатолій Чумак із собакою-поводирем	Зустріч зі студентами: як допомагати незрячій людині, власний досвід спікерів	ВІТА ТБ

ЗВО / установа	Дата	Спікери	Формат і зміст	Джерело
Мукачівський державний університет	28.05.2026	Руслан Проценко, голова ГО «Безбар’єрне Закарпаття»	Лекція з практичним кейсом: коректна комунікація, термінологія, допомога людям з інвалідністю (Національний тиждень безбар’єрності)	МДУ
Інститут професійної освіти НАПН України	17.06.2026	Євген Сивопляс, ветеран російсько-української війни, громадський діяч	Зустріч у межах курсів підвищення кваліфікації з інклюзивного простору закладу освіти: соціальна адаптація, подолання стереотипів щодо людей з інвалідністю	ІПО НАПН
Фаховий коледж Сумського НАУ	22.04.2026	Дарія Неколюк-Сасса, координатор ка ГО	Гостьова онлайн-лекція-тренінг «Як толерантно	Коледж СНАУ

ЗВО / установа	Дата	Спікери	Формат і зміст	Джерело
		«Ініціативи Слобожанщини»	взаємодіяти з людьми з інвалідністю»	
Фаховий коледж Сумського НАУ	22.09.2026	Ніна Островська, керівниця напряму роботи з нечуючими БО МБФ «Фундація друзів України», голова Сумського підрозділу Всеукраїнської асоціації перекладачів жестової мови та людей з інвалідністю	Гостьова онлайн-лекція «Безбар'єрна комунікація: як взаємодіяти з людьми з порушеннями слуху» для здобувачів і викладачів	Коледж СНАУ
Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини	14.09.2026	Студенти з інвалідністю	Зустріч «Відкритий діалог» Центру «Без бар'єрів»: самі студенти визначали свої потреби, бар'єри та	УДПУ

ЗВО / установа	Дата	Спікери	Формат і зміст	Джерело
			зміни в університеті	
Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН	2025/2026 н. р.	Ірина Чепчина, голова Українського товариства глухих	Гостьові лекції в межах вибіркової дисципліни «Українська жестова мова і дактильне мовлення у дискурсах глухоти» (ВД 10)	ІСПП, презентація дисципліни

Джерела

К-ПНУ ім. І. Огієнка: впровадження стандарту «Термінологія безбар'єрності»

ВІТА ТБ: ветеран, який втратив зір, розповів студентам ВДПУ, як допомагати незрячим

МДУ: «Безбар'єрність починається з поваги»

ІПО НАПН: «Від інклюзії до безбар'єрності: діалог про повернення ветеранів до активного життя»

Фаховий коледж СНАУ: «Як толерантно взаємодіяти з людьми з інвалідністю»

Фаховий коледж СНАУ: «Безбар'єрна комунікація: як взаємодіяти з людьми з порушеннями слуху»

УДПУ ім. П. Тичини: «Відкритий діалог» Центру «Без бар'єрів»

ІСПП ім. М. Ярмаченка: презентація вибіркової дисципліни «Українська жестова мова і дактильне мовлення у дискурсах глухоти» (2025–2026)